

Pieter Verhoogt, sporteconoom KPMG BEA Over het algemeen kost sport geld

Pieter Verhoogt

Foto: Fotostudio Alexander

Wel of geen betaald voetbal in Almere? Het lijkt er op dat FC Omniworld binnenkort, met bescheidener plannen, toch de stap gaat wagen. Maar de plannen voor een sportcomplex in Almere Poort, waar betaald voetbal een belangrijke rol in moest spelen, zijn voorlopig in de ijskast gezet. Moeten wij daar als Almeerders en Almeers bedrijfsleven rouwig om zijn? Pieter Verhoogt, sporteconoom en adviseur bij KPMG BEA laat zijn licht schijnen over het economisch belang van (top)sport en een topsportaccommodatie voor een gemeente.

Verhoogt begint ontnuchterend: "Over het algemeen kost sport geld. Van de economische spin-off van sportevenementen, en dan zie ik een voetbalwedstrijd ook als evenement, moet je geen hoge verwachtingen hebben. Er is maar een beperkt aantal evenementen dat een economische impuls voor een stad of regio oplevert. Dan heb je het over de Olympische spelen en een WK of EK voetbal. De rest kost gewoon geld."

Enorme investering

"Verder vergt de ontwikkeling van een accommodatie of stadion een enorme investering", vervolgt Verhoogt. "Het bouwen van een stadion helpt natuurlijk bij de ontwikkeling van een gebied. Dat zie je ook bij de Amsterdam Arena. Omdat er een 'uitstraling' en een infrastructuur is, wordt het aantrekkelijk voor bedrijven om zich hier te vestigen. Maar als er niets in zo'n stadion gebeurt, is het eigenlijk weggegooid geld. Je moet dus van tevoren goed bedenken wat je met zo'n complex wil en wat je er mee wilt bereiken."

Imago

En dan kom je op het gebied van imago, uitstraling en naamsbekendheid. De waarde hiervan is volgens Verhoogt moeilijk vast te stellen. "Die is afhankelijk van de grootte en populariteit van de evenementen. En dan krijg je een kip en ei verhaal: om aansprekende evenementen binnen te halen heb je een topaccommodatie nodig en om een topaccommodatie te exploiteren heb je aansprekende evenementen

nodig," aldus Verhoogt. "Uiteindelijk moet je als gemeente hier een beslissing nemen. Wil je sport gebruiken voor je promotie, kies dan voor een topaccommodatie die aan alle eisen voldoet, en zorg voor een organisatie die, samen met sponsors, jaagt op internationale evenementen. Rotterdam is hier een goed voorbeeld van. De gemeente heeft de Stichting Topsport Rotterdam in het leven geroepen. Die doet zijn werk goed en Rotterdam is op de kaart gezet als sportstad".

En Almere?

"Of een topsportaccommodatie in Almere is te exploiteren kan ik zo niet zeggen. De gemeente is groot genoeg en groeit natuurlijk nog. In die zin is er zeker potentie. Maar het succes is ook afhankelijk van wat wij 'willingness-to-pay' noemen, oftewel in hoeverre voelt de bevolking en het bedrijfsleven bereid zijn te betalen voor topsport. Daar kan ik niets over zeggen, maar besef wel dat in Almere veel Amsterdammers wonen en de Amsterdam Arena makkelijk te bereiken is," besluit Verhoogt veelbetekenend.

De gemeente als twaalfde man

In opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties heeft KPMG BEA een inventarisatie gemaakt van de financiële relaties tussen gemeenten, betaaldvoetbalorganisaties (bvo's) en hun stadions. Aanleiding van dit onderzoek was het standpunt van de Europese Commissie dat steun aan BVO's en stadions in principe zijn onderworpen aan algemeen geldende staatssteunregels.

Aandachtspunt van dit onderzoek is onder andere dat gemeenten economisch gezien een (te) rooskleurig beeld hebben van de spin-off van stadions en clubs. Bij de besluitvorming over financiële bijdragen aan clubs of stadions spelen de lastig kwantificeerbare imago-effecten vaak een belangrijke rol. In tegenstelling tot private financiers zijn gemeenten geneigd deze maatschappelijke baten mee te nemen in hun afwegingen, waardoor zij over het algemeen een grotere financiële armslag hebben.

Verder is er vanuit economisch perspectief een sterke relatie tussen de exploitatie van een bvo en het stadion waarin zij haar thuiswedstrijden speelt. Een voetbalclub kan niet zonder stadion, en een stadion is niet rendabel te exploiteren zonder een bvo als hoofdhuurder. Vandaar dat stadionfinanciers zich regelmatig geroepen voelen bij te springen wanneer de bvo in nood verkeert. Om kapitaalvernietiging te voorkomen en perspectief te houden op enig rendement op hun investering is het essentieel dat de hoofdhuurder de crisis overleeft. Opmerkelijk is dat gemeenten op dit punt, door de Europese staatssteunregels, minder vrijheden hebben om hun stadioninvestering te 'beschermen' dan private financiers. Dit roept vragen op over de strikte scheiding tussen de club als onderneming en het stadion als publieke zaak die door Brussel op dit punt wordt toegepast.

Peter van Schooten